

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 571/2022-30

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], t. č. Ústav na výkon trestu odňatia slobody a Ústav na výkon väzby Ilava, proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline č. k. 3 To 69/2019 zo 6. novembra 2019 a proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 1 Tdo 30/2020 z 13. januára 2021 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**
2. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 13. apríla 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 1 Tdo 30/2020 z 13. januára 2021 (ďalej aj „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“); základného práva na prerokovanie jeho veci v jeho prítomnosti podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a základného práva na právnu pomoc v konaní pred súdmi podľa čl. 47 ods. 2 ústavy v spojení so základným právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva „*obhajovať sa prostredníctvom poskytnutého mu obhajcu v spojení s právom na spravodlivé súdne konanie*“ podľa čl. 6 ods. 1 a ods. 3 písm. c) dohovoru uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) č. k. 3 To 69/2019 zo 6. novembra 2019 (ďalej aj „napadnuté uznesenie krajského súdu“; spolu s napadnutým uznesením najvyššieho súdu ďalej aj „napadnuté uznesenia“). Sťažovateľ navrhuje napadnuté uznesenie najvyššieho súdu a napadnuté

uznesenie krajského súdu zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie. Zároveň navrhuje priznať mu náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh, napadnutých uznesení a pripojených spisov všeobecných súdov (sp. zn. 2 T 74/2018 a sp. zn. 3 To 69/2019, pozn.) vyplýva, že v trestnej veci vedenej Okresným súdom Liptovský Mikuláš (ďalej len „okresný súd“) sa pod sp. zn. 2 T 74/2018 viedlo trestné konanie proti sťažovateľovi – obžalovanému pre pokračovací trestný čin podvodu podľa § 221 ods. 1, 2 a 3 písm. c) Trestného zákona v znení účinnom v rozhodnom období na podklade obžaloby Okresnej prokuratúry Liptovský Mikuláš (ďalej len „okresná prokuratúra“) č. k. 2 Pv 99/18/5505-11 z 27. júla 2018 (ďalej len „obžaloba“).

3. Rozsudkom č. k. 2 T 74/2018 z 22. mája 2019 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) okresný súd rozhodol tak, že sťažovateľa uznal za vinného zo spáchania pokračovacieho zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1, 2, a 3 písm. c) Trestného zákona [§ 138 písm. j)], za čo mu bol podľa § 221 ods. 3 a § 38 ods. 4 [§ 37 písm. m)] Trestného zákona uložený trest odňatia slobody vo výmere piatich rokov a šiestich mesiacov, pričom podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona bol zaradený na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku (ďalej len „Trestný poriadok“) mu zároveň bola uložená povinnosť nahradiť škodu určenú v rozsudku okresného súdu poškodeným.

4. O odvolaní sťažovateľa proti rozsudku okresného súdu rozhodol krajský súd uznesením č. k. 3 To 69/2019 zo 6. novembra 2019 tak, že podľa § 319 Trestného poriadku odvolanie sťažovateľa zamietol, pretože nebolo dôvodné.

5. O dovolaní sťažovateľa podanom proti napadnutému uzneseniu krajského súdu z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c), d), g), h) a i) Trestného poriadku rozhodol najvyšší súd uznesením č. k. 1 Tdo 30/2020 z 13. januára 2021 tak, že ho podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Proti napadnutým uzneseniam všeobecných súdov podal sťažovateľ túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje, že napadnutými uzneseniami všeobecných súdov v spojení s rozsudkom okresného súdu, ako aj postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu, neboli dôsledne rešpektované „požiadavky, záruky a práva i princípy“ ustanovené v § 2 ods. 7 a 14 Trestného poriadku a § 34 ods. 1 a nasl. Trestného poriadku, čím došlo k porušeniu sťažovateľom namietaných práv (bod 1 tohto uznesenia, pozn.).

7. Sťažovateľ je toho názoru, že okresný súd v jeho trestnej veci vedenej pod sp. zn. 2 T 74/2018 nepostupoval správne, keď vykonal hlavné pojednávanie uskutočnené 18. marca 2019 bez jeho účasti, majúc informáciu o tom, že pri preštudovaní súdneho spisu sťažovateľ súhlasil s konaním o dohode o vine a treste, ktorú mu vykonaním tohto pojednávania bez jeho účasti súd odoprel. Týmto postupom mu odoprel aj právo na prejednanie veci v jeho prítomnosti zaručené čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny, čl. 6 ods. 1 dohovoru a § 2 ods. 7 Trestného poriadku. Sťažovateľ konštatuje, že obdobné pochybenia možno sledovať aj v postupe a konaní krajského súdu, ktorý nenapravil už popísané pochybenie súdu prvého stupňa, o ktorom mal vedomosť.

8. Vo vzťahu k postupu a napadnutému uzneseniu krajského súdu sťažovateľ argumentuje, že totožná situácia sa opakovala aj v konaní pred odvolacím súdom, keď sa verejné zasadnutie 6. novembra 2019 konalo v jeho neprítomnosti za použitia § 293 ods. 5 Trestného poriadku. Sťažovateľ tvrdí, že verejné zasadnutie sa konalo za účasti jeho obhajkyne, avšak bez jeho prítomnosti, ktorú odvolací súd neoveril a nezisťoval stanovisko lekárov k jeho zdravotnému stavu.

9. K napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu sťažovateľ v konkrétnostiach argumentuje:

a) jeho dovolanie bolo odmietnuté predčasne;

b) všetky jeho procesné práva priznané v § 2 ods. 1 a 7 Trestného poriadku, ako aj v § 34 ods. 1 a nasl. Trestného poriadku „*sú len v rovine formálnej resp. fiktívnej, bez možnosti ich reálneho materiálneho uplatnenia a vymoženia*“. V konkrétnostiach poukazuje na porušenie práva na nazeranie do spisu podľa § 69 ods. 1 Trestného poriadku, čím bolo obmedzené jeho právo na kontradiktórne konanie a súčasne odopreté právo na rovnosť «*“zbrani”*»;

c) uplatnené dovolacie dôvody posúdil najvyšší súd reštriktívne a jednostranne, pričom dostatočne neprihliadol na práva sťažovateľa garantované ústavou, akým je právo na prejednanie jeho trestnej veci v jeho prítomnosti, ako aj právo na poskytnutie právnej pomoci obhajcom;

d) nerešpektovanie práva podľa § 2 ods. 7 Trestného poriadku na prejednanie veci v jeho prítomnosti viedlo k porušeniu práva na prístup k súdu, ktoré je integrálnou súčasťou práva na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru;

e) právo na prejednanie veci v prítomnosti sťažovateľa ostalo len v rovine formálneho odôvodnenia;

f) najvyšší súd, ako aj odvolací súd vyhodnotili neúčast' na hlavnom pojednávaní 18. marca 2019 a verejnom zasadnutí 6. novembra 2019 na ťarchu sťažovateľa, a to napriek výslovnej požiadavke na osobnú účasť na nich.

10. Sťažovateľ vo vzťahu k tvrdenej neprítomnosti na hlavnom pojednávaní 18. marca 2019, ktorého mal záujem zúčastniť sa, v podrobnostiach uvádza:

a) najvyšší súd nenapravil pochybenie súdu prvej inštancie, ako aj odvolacieho súdu, ktorý o ňom mal vedomosť;

b) tým, že okresný súd vykonal predmetné hlavné pojednávanie bez účasti sťažovateľa, odoprel mu právo na kontradiktórne konanie, došlo k popretiu obžalovacej zásady podľa § 2 ods. 15 Trestného poriadku; k odopretiu práv podľa § 2 ods. 7, 9 a 14 Trestného poriadku; k odopretiu možnosti uzatvorenia dohody o vine a treste, a tak uplatneniu postupu podľa § 255 ods. 3 Trestného poriadku, s ktorým sťažovateľ súhlasil; k odopretiu možnosti sťažovateľa urobiť vyhlásenie podľa § 257 ods. 1 Trestného poriadku bez toho, aby sa súd zaoberal závažnosťou dôvodov, pre ktoré sťažovateľ žiadal o odročenie hlavného pojednávania; k odopretiu možnosti vyjadriť sa k vykonaným dôkazom vrátane výsluchu svedkov, pričom následne konané hlavné pojednávanie 22. mája 2019, ktorého sa zúčastnil, malo už len formálny charakter. Sťažovateľ konštatuje, že všeobecné súdy postupom, ktorý zvolili, konali aj v rozpore so stanoviskom trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu sp. zn. Tpj 55/2016 a sp. zn. Tpj 26/2019 v súvislosti s jeho poučením;

c) argumenty najvyššieho súdu v napadnutom uznesení najvyššieho súdu sa javia ako porušujúce princíp právnej istoty. V tejto súvislosti sťažovateľ poukázal na závery konštatované najvyšším súdom v rozhodnutí č. k. 3 Tdo 59/2014 z 25. marca 2015, v ktorom mal obžalovaný riadne vykázané doručenie predvolania a na verejné zasadnutie sa nedostavil a ani sa neospravedlnil. Všeobecné súdy podľa jeho názoru nevyužili prostriedky na zabezpečenie účasti všetkých účastníkov konania – predvedenie, overenie dôvodu neprítomnosti, prípadnej práceneschopnosti.

11. Sťažovateľ ďalej argumentuje, že došlo k porušeniu jeho práva na obhajobu garantovaného podľa čl. 47 ods. 2 ústavy, čl. 37 ods. 2 listiny a čl. 6 ods. 3 dohovoru tým, že počas celého trestného konania nemal žiadneho obhajcu, a to ani zvoleného, ako ani ustanoveného, pričom aj namietané vykonanie hlavného pojednávania konaného 18. marca 2019 bolo vykonané bez prítomnosti akéhokoľvek jeho obhajcu. Zároveň uvádza, že okresný súd až na hlavnom pojednávaní 17. apríla 2019 vydal opatrenie, ktorým mu ustanovil obhajkyňu, ktorá ho prvýkrát zastupovala až na hlavnom pojednávaní 22. mája 2019.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

12. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie práva na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu a namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci v prítomnosti sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, základného práva na právnu pomoc v konaní pred súdmi podľa čl. 47 ods. 2 ústavy v spojení so základným právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva „*obhajovať sa prostredníctvom poskytnutého mu obhajcu v spojení s právom na spravodlivé súdne konanie*“ podľa čl. 6 ods. 1 a ods. 3 písm. c) dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu.

13. Úlohou ústavného súdu bolo predbežne prerokovať relevanciu námietok sťažovateľa o tom, že ním označené práva boli porušené konaním prvého hlavného pojednávania 18. marca 2019 v jeho neprítomnosti, na ktorom došlo aj k vykonaniu dokazovania, čo sa následne zopakovalo aj v konaní pred odvolacím súdom, keď sa aj verejné zasadnutie uskutočnené 6. novembra 2019 konalo bez jeho prítomnosti. Podľa názoru sťažovateľa tak došlo k znemožneniu mu uzatvoriť dohodu o vine a treste, k odopretiu práva na kontradiktórne konanie, k porušeniu princípu rovnosti zbraní, odopretiu práva položiť svedkom otázky a vypočuť ich v konaní pred súdom. Sťažovateľ namieta, že neboli dôsledne rešpektované „*požiadavky, záruky a práva i princípy*“ ustanovené v § 2 ods. 1, 7, 9, 14 a 15 a § 34 ods. 1 a nasl. Trestného poriadku, ako aj § 69 ods. 1 Trestného poriadku. Sťažovateľ vyjadruje nesúhlas s uvedeným postupom, tvrdí, že všeobecné súdy mali o takom nesprávnom postupe vedomosť, avšak k odstráneniu predmetných nedostatkov nedošlo, pričom ním namietané skutočnosti neodstránil ani najvyšší súd, ktorý o nich rozhodol formalisticky.

14. Ústavný súd konštatuje, že jeho prvoradou úlohou je ochrana ústavnosti, a nie ochrana zákonnosti, čo je prejavom doktríny, že všeobecný súd pozná právo („*iura novit curia*“). Je v právomoci všeobecného súdu vykladať a aplikovať zákony. Pokiaľ tento výklad nie je arbitrárny a je náležite zdôvodnený, ústavný súd nemá príčinu doň zasahovať (m. m. I. ÚS 19/02, IV. ÚS 238/05).

III.1. K namietanému porušeniu práv napadnutým uznesením krajského súdu:

15. Ústavný súd najskôr pristúpil k posúdeniu námietky sťažovateľa o tom, že krajský súd nenapravil ním tvrdené pochybenie súdu prvého stupňa, ktorý vykonal hlavné pojednávanie 18. marca 2019 bez jeho prítomnosti a na to nadväzujúce tvrdenia.

16. V súvislosti s touto námietkou sťažovateľa ústavný súd konštatuje, že podľa § 306 ods. 1 Trestného poriadku je opravným prostriedkom proti rozsudku súdu prvého stupňa odvolanie, ktoré sťažovateľ podal vo svoj prospech proti rozsudku okresného súdu. Z odvolania sťažovateľa

je zrejmé, že námietku podľa bodu 15 tohto uznesenia v odvolaní neuplatnil. Navyše, zo zápisnice o verejnom zasadnutí (č. 1. 264 súdneho spisu) vyplýva, že obhajkyňa sťažovateľa na otázku súdu uviedla, že odvolanie, ktoré vo veci podali proti rozsudku okresného súdu, smeruje len, čo sa týka výroku o treste. Z uvedeného možno sumarizovať, že pokiaľ ide o pertraktovanú námietku, sťažovateľ mal možnosť domáhať sa preskúmania rozsudku okresného súdu využitím opravného prostriedku, a to odvolania, ktoré pred podaním ústavnej sťažnosti ústavnému súdu aj využil, avšak predmetnú námietku v ňom neuplatnil. Keďže tak sťažovateľ nespravil, t. j. odvolanie vo veci podal, avšak nepodal ho aj z uvedeného dôvodu, ústavný súd odmietol túto časť ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) pre neprípustnosť, keďže sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd (§ 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

17. Sťažovateľ ďalej namietal, že krajský súd vykonal verejné zasadnutie 6. novembra 2019 v jeho neprítomnosti za použitia § 293 ods. 5 Trestného poriadku. Tvrdí, že verejné zasadnutie sa konalo len za prítomnosti jeho obhajkyne, avšak bez jeho účasti, ktorú odvolací súd neoveril a nezisťoval ani stanovisko lekárov k jeho zdravotnému stavu.

18. V súvislosti s touto námietkou sťažovateľa ústavný súd konštatuje, že podľa § 371 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku možno podať dovolanie, ak hlavné pojednávanie alebo verejné zasadnutie bolo vykonané v neprítomnosti obvineného, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky. Z uvedeného vyplýva, že pokiaľ ide o predmetnú námietku, sťažovateľ mal možnosť domáhať sa preskúmania ústavnou sťažnosťou napadnutého uznesenia krajského súdu využitím mimoriadneho opravného prostriedku, a to dovolania, čo pred podaním ústavnej sťažnosti ústavnému súdu aj využil. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že predmetnú námietku proti napadnutému uzneseniu krajského súdu sťažovateľ uplatnil v konaní pred ústavným súdom v rovnakej miere ako v dovolaní, o ktorom (vrátane tejto námietky) už konal a rozhodoval najvyšší súd.

19. Ústavný súd v prvom rade s poukazom na čl. 127 ods. 1 ústavy uvádza, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne, t. j. na princípe subsidiarity. Z tohto princípu vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. II. ÚS 13/01, IV. ÚS 102/09).

20. Sumarizujúc už uvedené skutočnosti, ústavný súd konštatuje existenciu procesnej prekážky brániacej prerokovaniu tejto časti ústavnej sťažnosti, ktorou je nedostatok právomoci ústavného súdu. Sťažovateľ disponoval možnosťou uplatniť svoje námietky o prípadnom pochybení krajského súdu prostredníctvom podaného dovolania, ktorú aj využil. Ochranu jeho základným právam zaručeným ústavou bol oprávnený a zároveň povinný poskytnúť najvyšší súd. Aj keď dovolanie sťažovateľa bolo napadnutým uznesením najvyššieho súdu odmietnuté podľa § 382 písm. c)

Trestného poriadku, keďže bolo zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku, podľa názoru ústavného súdu sa dovolací súd venoval ochrane namietaných práv sťažovateľa v takej miere, ktorá splnila všetky atribúty pre naplnenie podstaty, účelu a významu už spomenutého princípu subsidiarity zakotveného v čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda v takom rozsahu, pre ktorý bolo možné prijať záver, že v súvislosti s touto časťou ústavnej sťažnosti existuje dôvod na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

21. Ústavný súd pre komplexnosť uvádza, že medzi sťažovateľom namietanými právami a rozhodnutiami uvádzanými v petite ústavnej sťažnosti (bod 1 tohto uznesenia, pozn.) a tými, ktoré namieta v záhlaví/obsahu ústavnej sťažnosti, je nesúlad. Sťažovateľ totiž v obsahu ústavnej sťažnosti namieta porušenie jeho práv aj rozsudkom okresného súdu a postupmi všeobecných súdov. Zároveň v ňom označuje ďalšie práva, ktoré mali byť týmito rozhodnutiami a postupmi všeobecných súdov porušené. Napriek skutočnosti, že sťažovateľ nie je právne zastúpený, ústavnú sťažnosť jasne rozdelil na záhlavie, argumentačnú časť a návrh na rozhodnutie, t. j. petit, ktorý špecifikoval jednoznačným spôsobom. Za týchto okolností a s poukazom na § 45 zákona o ústavnom súde, v zmysle ktorého je ústavný súd je viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania, ak § 89 neustanovuje inak, ústavný súd nepristúpil k prekročeniu petitu ústavnej sťažnosti. V rámci materiálnej ochrany práv sťažovateľa však poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, v zmysle ktorej je právomoc ústavného súdu vo vzťahu ku konkrétnemu namietanému rozhodnutiu alebo postupu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. II. ÚS 13/01). Vychádzajúc z tejto judikatúry vo vzťahu k námietkam týkajúcim sa prvostupňového rozsudku okresného súdu, ústavný súd konštatuje existenciu procesnej prekážky, ktorá by aj tak bránila prerokovaniu tejto časti ústavnej sťažnosti, ktorou je nedostatok právomoci ústavného súdu. Proti rozsudku okresného súdu mal sťažovateľ právo podať odvolanie, ktoré aj podal, a preto právomoc poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľa mal krajský súd, na základe čoho by bola vylúčená právomoc ústavného súdu na prerokovanie tejto časti ústavnej sťažnosti. Ústavný súd by preto odmietol túto časť ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie. Ústavný súd dodáva, že pokiaľ sťažovateľ v obsahu ústavnej sťažnosti označil aj iné články ústavy, ktoré však nepremietol do petitu, tieto považoval len za súčasť jeho ústavnoprávnej argumentácie.

III.2. K namietanému porušeniu práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu:

22. Sťažovateľ proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu v rozhodnom namieta a) nedostatočnosť vysporiadania sa s jeho námietkami a uplatnenými dovolacími dôvodmi, b) nenapravenie pochybenia súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu, čo sa týka jeho neprítomnosti na hlavnom pojednávaní 18. marca 2019 a verejnom zasadnutí 6. novembra 2019, c) nevysporiadanie sa s porušením jeho práva na obhajobu a d) konanie v rozpore so stanoviskom trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu č. k. 3 Tdo 59/2014 z 25. marca 2015, a teda porušenie jeho právnej istoty.

23. Ústavný súd v prvom rade pripomína, že nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. Ústavný súd preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade

a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie právnych predpisov s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, III. ÚS 268/05).

24. Ústavný súd poznamenáva, že v obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jemu porovnateľného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru niet zásadných odlišností a je ich potrebné posudzovať spoločne (m. m. III. ÚS 236/2014).

25. Súčasťou obsahu práva na spravodlivé súdne konanie je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne odpovie na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou v konaní, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov uvádzaných stranami konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, II. ÚS 580/2013 III. ÚS 438/2017).

III.2.1. K namietanému nevysporiadaniu sa najvyššieho súdu so sťažovateľom uplatnenými dovolacími dôvodmi [bod 9 písm. a), c) a e) tohto uznesenia]:

26. Ústavný súd považuje za nevyhnutné akcentovať, že sťažovateľove námietky smerujúce proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu sú koncipované pomerne všeobecne, namietajúc pritom formálne vysporiadanie sa najvyššieho súdu so sťažovateľom uplatnenými dovolacími dôvodmi podľa § 371 ods. 1 písm. c), d), g), h) a i) Trestného poriadku.

27. Ústavný súd v prvom rade zdôrazňuje záver odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, v zmysle ktorého takmer všetky odvolacie námietky museli byť sťažovateľovi známe najneskôr v konaní pred odvolacím súdom. Najvyšší súd pritom poukázal na § 371 ods. 4 Trestného poriadku pred bodkočiarkou, podľa ktorého dôvody podľa odseku 1 písm. a) až g) nemožno použiť, ak táto okolnosť bola tomu, kto podáva dovolanie, známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom. Najvyšší súd tak konštatoval, že sa v celku mohol zaoberať „len“ dovolacími dôvodmi podľa § 371 ods. 1 písm. h) a i) Trestného poriadku, hoci dominantnú väčšinu dovolacích námietok bolo možné podradiť pod dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c), d) a g) Trestného poriadku, ktoré nebolo možné „použiť“. Sumarizoval, že napriek uvedenému sa nad rámec zákonnej povinnosti «*štedrým*» spôsobom zaoberal početnými dovolacími námietkami sťažovateľa a ich vecným obsahom, ktoré vzhľadom na ich «*„kvalitu“*» vyžadovali správnu subsumpciu pod zodpovedajúce dôvody dovolania.

28. Ústavný súd sa teda zaoberal sťažovateľovom tvrdenou formálnosťou, t. j. nedostatočnosťou vysporiadania sa, počnúc dovolacími dôvodmi podľa § 371 ods. 1 písm. h) a i) Trestného poriadku.

29. K dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku, v zmysle ktorého dovolanie možno podať, ak bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávany trestný čin nepripúšťa, sa najvyšší súd vyjadril tým spôsobom, že sťažovateľovi bol uložený taký druh trestu, ktorý Trestný zákon pripúšťa, pričom bol určený v rámci zákonom ustanovenej trestnej sadzby. V konkrétnostiach sa vyjadril k vysvetleniu poľahčujúcich a pritŕžujúcich okolností (s. 27 napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, pozn.), keď s poukazom na § 38 ods. 4 Trestného zákona v spojení s § 38 ods. 8 Trestného zákona konštatoval správnosť zvýšenej dolnej hranice zákonom ustanovenej trestnej sadzby o jednu tretinu, v súvislosti s čím v podrobnostiach odkázal na rozsudok okresného súdu, (s. 8, pozn.), s ktorým sa ako s vecne a zákonne správnym stotožnil v celom rozsahu.

30. K dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, v zmysle ktorého dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť, sa najvyšší súd (okrem iného, pozn.) vyjadril obsiahlo na s. 27 až 33 napadnutého uznesenia najvyššieho súdu. Argumentoval, že dovolacie námietky týkajúce sa len tvrdenej nesprávnosti a neúplnosti skutkových zistení, rozsahu dokazovania a hodnotenia dôkazov (s. 30, pozn.) stoja mimo tento dovolací dôvod, vyjadril sa aj k sťažovateľovej konkrétnej námietke týkajúcej sa nenaplnenia, resp. naplnenia subjektívnej stránky skutkovej podstaty predmetného trestného činu, ako aj jeho objektívnej stránke (s. 31, pozn.) a uloženiu trestu (s. 32 a 33, pozn.).

31. Ústavný súd uvádza, že najvyšší súd sa relevantným spôsobom vyjadril aj k ostatným namietaným dôvodom dovolania, pričom dôvodmi podľa § 371 ods. 1 písm. c) a d) Trestného poriadku sa ústavný súd zaoberá v bodoch III.2.2. a III.2.3. tohto uznesenia. K dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku najvyšší súd v konkrétnostiach konštatoval, že pod tento dovolací dôvod sťažovateľ nesubsumoval takmer žiadne konkrétne námietky, na základe čoho vyhodnotil, že smerujú v podstate voči finálnemu hodnoteniu vykonaných dôkazov, ktoré nekorešponduje s predstavami sťažovateľa. Pre úplnosť konštatoval vykonanie dôkazov zákonným spôsobom, ktoré boli následne vyhodnotené v súlade s § 2 ods. 12 Trestného poriadku.

32. Z uvedeného je zrejmé, že napadnuté uznesenie najvyššieho súdu nie je výsledkom formalistického prístupu, ako to tvrdí sťažovateľ, ale nevyhnutným následkom spôsobu uplatňovania jeho práva na súdnu ochranu, pričom aj námietky uplatnené v ústavnej sťažnosti nie je možné označiť ako adresné, čomu zodpovedá aj spôsob ich prerokovania ústavným súdom.

33. Ústavný súd konštatuje, že medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a obsahom namietaných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru nenašiel takú príčinnú súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení. Na základe uvedeného ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

III.2.2. K nedostatočnému vysporiadaniu sa s namietanou neprítomnosťou sťažovateľa na hlavnom pojednávaní a verejnom zasadnutí [bod 9 písm. d) a f) a bod 10 písm. a) a b) tohto uznesenia]:

34. K predmetnej námietke sa najvyšší súd vyjadril v rámci posúdenia dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku tým spôsobom, čo po ozrejmení všeobecných teoretických východísk a zákonných podmienok na konanie hlavného pojednávania v neprítomnosti sťažovateľa konštatoval, že boli splnené obligatórne zákonom ustanovené požiadavky podmieňujúce vykonanie hlavného pojednávania v neprítomnosti sťažovateľa, v nadväznosti na čo poukázal na čísla listov 119 a 161 súdneho spisu (2T/74/2018, pozn.). Z listu č. 119 súdneho spisu vyplýva, že sťažovateľ bol predvolaný na hlavné pojednávanie nariadené na 18. marec 2019 spolu s poučením o podmienkach, za ktorých je možné vykonať pojednávanie aj v jeho neprítomnosti, ktoré mu bolo riadne doručené (č. l. 118 spisu – pripojená doručienka), zahŕňajúc pritom poukaz na § 120 ods. 2 Trestného poriadku o podmienkach ospravedlnenej neúčasti obvineného na úkone orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu zo zdravotných dôvodov a poukaz na § 40 ods. 2 Trestného poriadku o možnosti požiadať o ustanovenie obhajcu. Zároveň bola sťažovateľovi riadne doručená aj obžaloba a výzva na oznámenie návrhov na vykonanie dôkazov (č. l. 116 – 117 spisu). Zo zápisnice o hlavnom pojednávaní (č. l. 161 spisu) je zrejmé, že predseda senátu zistil, že sa sťažovateľ nedostavil na hlavné pojednávanie. Predvolanie považoval za riadne a včas doručené a z úradného záznamu z č. l. 143 súdneho spisu mal za preukázané, že sťažovateľ 15. marca 2019 telefonicky žiadal o odročenie hlavného pojednávania z rodinných dôvodov, ktoré bližšie nešpecifikoval. Okresný súd uviedol, že sťažovateľ tvrdý dôvod odročenia hlavného pojednávania nepreukázal, prokurátor s vykonaním hlavného pojednávania v jeho neprítomnosti súhlasil, v nadväznosti na čo bolo vyhlásené uznesenie, že podľa § 252 ods. 2 a § 255 ods. 2 Trestného poriadku sa vykoná hlavné pojednávanie v neprítomnosti sťažovateľa. Z uvedených informácií a odôvodnenia najvyššieho súdu sa nejaví, že by bolo jeho odôvodnenie svojvoľné, resp. popieralo zmysel a účel pri výklade a aplikácii príslušných zákonných predpisov.

35. Pokiaľ išlo o namietanú neúčasť na verejnom zasadnutí 6. novembra 2019 najvyšší súd opätovne poukázal na relevantné zákonné ustanovenia, pričom aj v danom prípade mal za riadne a včas preukázané doručenie upovedomenia o konaní verejného zasadnutia sťažovateľovi (č. l. 251 spisu) vrátane poučenia o možnosti vykonať verejné zasadnutie v jeho neprítomnosti (doručenka pripojená k č. l. 234 spisu), pričom bol toho názoru, že konaniu verejného zasadnutia v neprítomnosti nebránil ani § 293 ods. 6 Trestného poriadku. Zároveň poukázal na jednoznačné ustanovenie § 120 ods. 2 Trestného poriadku, podľa ktorého v prípade ospravedlnenej neúčasti obvineného na úkone súdu zo zdravotných dôvodov je obvinený povinný predložiť vyjadrenie ošetrojúceho lekára, že mu jeho zdravotný stav neumožňuje účasť na úkone, na ktorý bol predvolaný, bez ohrozenia života alebo závažného zhoršenia zdravotného stavu alebo z dôvodu nebezpečenstva rozšírenia nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby.

36. Na ospravedlnenie neúčasti obvineného na úkone súdu zo zdravotných dôvodov podľa najvyššieho súdu nepostačujú bežné zdravotné problémy alebo ochorenie, ale musí ísť o taký objektívne negatívny zdravotný stav obvineného, ktorý by v prípade jeho účasti na úkone súdu ohrozil jeho život alebo závažne zhoršil jeho zdravotný stav, resp. vyvolal reálnu možnosť vzniku nebezpečenstva rozšírenia nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby. O dostatočnosti ospravedlnenia

obvineného pritom rozhoduje vždy súd, ktorý obvineného na konkrétny úkon predvolal, a to s poukazom na okolnosti konkrétneho prípadu.

37. Najvyšší súd poznamenal, že práve doklady o práceneschopnosti predkladané obžalovanými sú pomerne rozšírenou praxou a jednou z najčastejších príčin odročení hlavných pojednávaní alebo verejných zasadnutí. Práve z dôvodu zabránenia zbytočných prietáhov častými a neodôvodnenými absenciami obžalovaného odôvodňovanými práceneschopnosťou má obzvlášť dôležitý význam § 120 ods. 2 Trestného poriadku, z obsahu ktorého nemožno žiadnym spôsobom vyvodit', že na odročenie verejného zasadnutia stačí práve a len to, že obžalovaný predloží doklad o práceneschopnosti bez toho, aby súčasne predložil aj písomné vyjadrenie ošetrojúceho lekára o tom, že zdravotný stav obžalovaného neumožňuje jeho účasť na neverejnom zasadnutí tak, ako to predpokladá označené ustanovenie Trestného poriadku.

38. Podľa najvyššieho súdu nešlo o riadne ospravedlnenie, ak sa sťažovateľ nedostavil na verejné zasadnutie a odvolaciemu súdu len prostredníctvom obhajkyne pretľmočil „údajné“ zdravotné problémy bez vyjadrenia ošetrojúceho lekára, čo sa týka skutočností predpokladaných v § 120 ods. 2 Trestného poriadku. Preto ak boli splnené aj ďalšie zákonné podmienky, nič nebránilo vykonaniu hlavného pojednávania v neprítomnosti sťažovateľa. Najvyšší súd dodal, že sa takto konajúci súd síce určitým spôsobom vystavuje teoreticky hroziacemu riziku, že obvinený takýto doklad od ošetrojúceho lekára zašle dodatočne a následne (v dovolacom konaní) dôjde k naplneniu dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku, avšak takáto procesná situácia v posudzovanej trestnej veci nenastala. V neposlednom rade najvyšší súd poukázal na fakt, že sťažovateľ bol o verejnom zasadnutí upovedomený (nie naň predvolaný), čím podľa jeho názoru predsedníčka senátu vyjadrila, že jeho účasť na pojednávaní nie je nevyhnutná. Uviedol, že sťažovateľ bol na verejnom zasadnutí zastúpený obhajkyňou a odkázal aj na zrozumiteľné a jasné odôvodnenie napadnutého uznesenia krajského súdu týkajúce sa tejto skutočnosti (s. 4 a nasl., pozn.).

39. Keďže odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok (m. m. IV. ÚS 160/2011), ústavný súd sa oboznámil s napadnutým uznesením krajského súdu. Keďže sťažovateľ jeho obsah pozná, ústavný súd nepovažuje za nevyhnutné toto vyčerpávajúce odôvodnenie v celosti citovať (s. 4 až 6 napadnutého uznesenia krajského súdu, pozn.). Akcentuje však časť, v ktorej krajský súd vyhodnotil mailové ospravedlnenie sťažovateľa, ktorého prílohu tvorili lekárske potvrdenia ako také, ktoré nedisponovali náležitosťami podľa § 120 ods. 2 Trestného poriadku, a teda povinnosťou predložiť také lekárske potvrdenie, ktorého súčasťou je vyjadrenie lekára, či je sťažovateľ schopný zúčastniť sa na úkone bez ohrozenia života alebo závažného zhoršenia zdravotného stavu, a to aj napriek tomu, že o tejto skutočnosti bol sťažovateľ preukázateľne poučený.

40. Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom ústavnou sťažnosťou napadnutého uznesenia najvyššieho súdu s poukazom na východiská v bode 23 tohto uznesenia dospel k záveru, že dovolací súd na podklade formulovanej interpretácie relevantnej právnej úpravy sťažovateľovi jasne a dostatočne vysvetlil, že ním prezentovaná argumentácia obsiahnutá v podanom dovolaní neumožňovala vyhovieť jeho požiadavkám a predstavám, pretože hlavné pojednávanie okresného

súdu a verejné zasadnutie na krajskom súde bolo vykonané v neprítomnosti sťažovateľa za splnenia všetkých zákonných podmienok. Uvedené predstavuje jasnú a zreteľnú odpoveď na ťažiskové argumenty sťažovateľa. Konštatovanie o potrebe odmietnutia jeho dovolania bolo založené na racionálnom, náležitom, a teda ústavne konformnom výklade relevantnej právnej úpravy, ktorý nepopiera jej účel, zmysel ani podstatu a na základe ktorého bol ustálený dôvod na odmietnutie dovolania. Závery najvyššieho súdu obsiahnuté v napadnutom uznesení je potrebné považovať za výraz jeho autonómneho rozhodovania v konaní o dovolaní.

41. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (m. m. III. ÚS 144/2016, II. ÚS 59/2019).

42. S prihliadnutím na uvedené zistenia ústavnému súdu neostávalo iné iba konštatovať, že medzi napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu a obsahom namietaných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

III.2.3. K namietanému nevysporiadaniu sa s porušením práva sťažovateľa na obhajobu [bod 9 písm. b), bod 10 písm. a) a bod 11 tohto uznesenia]:

43. Ako v prípade predchádzajúcich dovolacích dôvodov, aj na tomto mieste sťažovateľ namieta „len“ formalistický prístup najvyššieho súdu. V konkrétnostiach uvádza, že v priebehu trestného konania nemal obhajcu, ako ho nemal ani v čase konania hlavného pojednávania 18. marca 2019.

44. Najvyšší súd sa k predmetným námietkam vyjadril v rámci odôvodnenia k § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (s. 12 a 13, pozn.) a čiastočne aj v rámci odôvodnenia k § 371 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku (s. 16, pozn.). Najvyšší súd jasne aj s odkazmi na konkrétne listiny v súdnom spise vysvetlil, prečo nemohlo dôjsť k porušeniu sťažovateľom namietaných práv v tejto súvislosti. Ústavný súd je toho názoru, že argumentácia najvyššieho súdu nie je ústavnou sťažnosťou relevantným spôsobom spochybnená, rozhodne nie je formalistická, pričom dáva sťažovateľovi jednoznačné odpovede na nastolené námietky. Vzhľadom na závery prednesené v bode III.2.2 tohto uznesenia je možné k tejto časti už len dodať, že vzhľadom na neprítomnosť sťažovateľa na hlavnom pojednávaní 18. marca 2019 mu bol obhajca ustanovený opatrením zo 17. apríla 2019, a to bezodkladne po tom, čo o neho požiadal na hlavnom pojednávaní, teda nie je pravdou ani tvrdenie, že by sťažovateľ obhajcu nemal v priebehu celého trvania trestného konania (jeho námietky sú na tomto mieste v rozpore, pozn.).

45. Ústavný súd konštatuje, že medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a obsahom namietaných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru nenašiel takú príčinnú

súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení. Ústavnú sťažnosť sťažovateľa teda aj v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

46. Pokiaľ sťažovateľ argumentuje porušením jeho práva na nazeranie do spisu podľa § 69 ods. 1 Trestného poriadku, čím malo byť porušené jeho právo na kontradiktórne konanie je potrebné uviesť, že v ústavnej sťažnosti konštatuje porušenie tohto práva „v každom štádiu a fáze trestného konania“. V dovolaní však túto námietku uplatnil len vo vzťahu k nazeraniu do vyšetrovacieho spisu, s čím sa najvyšší súd vysporiadal v rámci dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ústavne udržateľným spôsobom. V nadväznosti na uvedené je v tejto časti potrebné ústavnú sťažnosť odmietnuť z dôvodu zjavne neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde, pričom v ostatnej časti, v ktorej sťažovateľ namieta nemožnosť nazerania do spisu v inom štádiu trestného konania – „v každom štádiu a fáze trestného konania“ je potrebné považovať ju za neprípustnú podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde.

III.2.4. K namietanému porušeniu práva na právnu istotu [bod 10 písm. c) tohto uznesenia]:

47. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti spochybňuje závery najvyššieho súdu s poukazom na jeho rozhodnutie č. k. 3 Tdo 59/2014 z 25. marca 2015. V tejto súvislosti považuje závery súdu v napadnutom uznesení najvyššieho súdu za porušujúce princíp právnej istoty. Dôvodí, že aj v označenom prípade mal dovolateľ riadne vykázané doručenie predvolania a na verejné zasadnutie sa nedostavil, neospravedlnil sa, pričom k porušeniu jeho práv ako dovolateľa došlo.

48. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľom namietané rozhodnutie vychádza z iného skutkového a v zásade aj právneho stavu. Najvyšší súd v rozhodnutí č. k. 3 Tdo 59/2014 z 25. marca 2015 ako nedostatok v postupe krajského súdu vyhodnotil skutočnosť, že súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nielen že neuviedol žiadne okolnosti, z ktorých by bolo možné usúdiť splnenie, resp. nesplnenie podmienok na vykonanie zasadnutia v neprítomnosti obvineného, ale z jeho rozsudku o zamietnutí odvolania obvineného nebolo možné zistiť ani len to, že k vykonaniu predmetného zasadnutia došlo bez prítomnosti obvineného. Zároveň uviedol, že vyjadrenie náhradného obhajcu, že sa s obvineným skontaktoval a ten súhlasil s vykonaním verejného zasadnutia v jeho neprítomnosti, nemožno bez ďalšieho považovať za splnenie podmienky v zmysle § 293 ods. 7 Trestného poriadku, teda že obvinený výslovne požiadal, aby sa verejné zasadnutie konalo v jeho neprítomnosti. Obvinený bol v tomto prípade na verejné zasadnutie odvolacieho súdu predvolaný.

49. Zo záverov uvedených v predchádzajúcom bode tohto uznesenia je zrejmé, že rozhodnutie, na ktoré sťažovateľ poukázal, nie je spôsobilé spochybniť závery napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, v nadväznosti na čo nie je možné uvažovať o porušení princípu právnej istoty, a teda ani o porušení práva sťažovateľa na spravodlivý proces, na základe čoho bola ústavná sťažnosť aj v tejto časti odmietnutá ako zjavne neopodstatnená podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

III.2.5. K ostatným námietkam sťažovateľa [bod 10 písm. b) tohto uznesenia]:

50. Ústavný súd považuje za dôležité vyjadriť sa aj k námietkam podľa bodu 10 písm. b) tohto uznesenia, zo znenia ktorých je zrejmé, že v zásade smerujú proti postupu a rozhodnutiu okresného súdu (okrem tých, ktoré už boli predbežne prerokované v predchádzajúcich častiach tohto

uznesenia, pozn.). Z uvedeného dôvodu bolo možné uplatniť tieto námietky využitím opravného prostriedku, a to odvolania, ktoré sťažovateľ pred podaním ústavnej sťažnosti ústavnému súdu aj využil, avšak predmetné námietky v ňom neuplatnil. Keďže tak sťažovateľ nespravil, t. j. odvolanie vo veci podal, avšak nepodal ho aj z dotknutých dôvodov, ústavný súd odmietol túto časť ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde pre neprípustnosť, keďže sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd (§ 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

III.3. K žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu:

51. Vo vzťahu k žiadosti sťažovateľa o ustanovenie mu právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom je potrebné poznamenať, že ústavný súd môže v zmysle § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde ustanoviť fyzickej osobe alebo právnickej osobe právneho zástupcu (t. j. advokáta), ak taká osoba o to požiada, ak to odôvodňujú jej majetkové pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Tieto tri predpoklady na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom musia byť splnené súčasne. Ak hoci len jeden z týchto predpokladov nie je splnený, nemožno právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom ustanoviť (m. m. III. ÚS 265/2014). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že v danej veci nie je daná jeho právomoc, ústavná sťažnosť je oneskorená, neprípustná alebo zjavne neopodstatnená, uvedený záver zároveň znamená, že v danej veci ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti, a teda nie je splnený jeden z predpokladov na vyhovie žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

52. Vzhľadom na výsledok posúdenia tejto ústavnej sťažnosti ústavným súdom je evidentné, že išlo o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti, teda v danom prípade neboli splnené podmienky na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom. Z tohto dôvodu ústavný súd tejto žiadosti sťažovateľa (podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde) nevyhovel (bod 2 výroku uznesenia).

53. Keďže ústavná sťažnosť bola ako celok odmietnutá, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľa stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. októbra 2022

Miloš Maďar
predseda senátu